

EN HOE HET ZOVER KON KOMEN

Nauwelijks meer dan een jaar geleden brachten Raymond Prick en Bert Kruyntjens alle informatie over de Muurhagedis in Maastricht bijeen in een speciale publicatie van het Natuurhistorisch Genootschap. Nu dan toch weer een themanummer van het Natuurhistorisch Maandblad, geheel gewijd aan de zelfde soort. Bert Kruyntjens, de onvermoeibare ijveraar voor de Maastrichtse Muurhagedis, bleek toch nog zeer interessante informatie achtergehouden te hebben, die hij nu pas rijp genoeg acht voor publicatie. In dit themanummer legt hij op basis van een zeer uitgebreid en vaak ook zeer minutieus uitgevoerd onderzoek de route vast, die het de Muurhagedis uiteindelijk mogelijk maakte fort Maastricht te bereiken, te veroveren en definitief te bezetten.

Vergelijking van alle vindplaatsen in het noordwesten van het areaal van deze soort levert een aardig beeld op van hoe dit warmteminnende reptiel toch zover noordelijk kon doordringen. Hierbij werd gebruik gemaakt van door de erosieve kracht van rivieren en beken blootgelegde rotswanden, gelegen in de qua microklimaat zeer begunstigde dalen. Later is de soort vanuit deze plekken hier en daar in staat geweest om door mensenhanden gemaakte substituten voor deze rotswanden te gaan bewonen, bijv. primitieve stenen bruggen, groeewanden, wijngaardmuren en stenen stadsomwallingen. Langs de Maas lukte het de Muurhagedis om op natuurlijke wijze het verst naar het noorden door te dringen, op de oostoever tot de hoge kalkrotsen bij Visé, op de westoever tot vrijwel bij Maastricht.

Wanneer precies het sprongetje gemaakt werd van de Sint Pietersberg tot op de oude omwalling van de vestingstad Maastricht is nog niet geheel achterhaald, maar wellicht is dit al zeer lang geleden. In ieder geval vormt sinds deze verovering de stad Maastricht de meest noordelijke vindplaats van deze soort. Dit houdt onder andere in, dat de Muurhagedis hier het duidelijkst toont waar zijn natuurlijke fysiologische en oecologische grenzen liggen, hetgeen deze populatie een extra wetenschappelijke waarde geeft. Laat daarom het oude fort Maastricht een echte rots in de branding zijn en vooral blijven voor deze aan ons toevertrouwde "zonderlinge zuiderling".

Henk Strijbosch

